

Beretning om forskjellige Landbrugsforsøg ved den kongelige Veterinair- og Landbohøiskole.

(Af Professor B. S. Jørgensen.)

Ved Siden af Høiskolens Hovedsiemed at være Underviisningsanstalt, har den den Opgave at foretage saadanne Forsøg, som foruden at fremme Underviisningen kunne tjene til Veiledning for den praktiske Landmand. Paa den Jord, der er Høiskolen tillagt, har man søgt at forbinde disse tvende Siemed, og jeg skal i det Efterfølgende gjøre Regnskab for de Forsøg, der ere udførte i det forløbne Aar, som kunne antages at være af almindeligere Interesse. Jeg maa imidlertid gjentage hvad jeg i forrige Aars Beretning gjorde opmærksom paa, at Forsøgene endnu ere for faa til at kunne tillægges en almindeligere Gyldighed; paa det enkelte Aar har Veirliget en overveiende Indflydelse og i mange Tilfælde ville Insekter og Plantesygdomme ogsaa fremkalde Forskjelligheder, der blive af Betydning for Resultatet. Man maa altid være varsom med for umiddelbart at ville anvende Resultaterne af Vegetationsforsøg paa det praktiske Landbrug, da Klima, Jordbundens Bestaffenhed og Behandling, Gjødningskraften og mange andre Forhold paa de forskjellige Steder ville udøve stor Indflydelse, som maa tages med i Beregning. Forsøgene kunne derfor, selv naar ved hyppigere Gjentagelser bestemte Resultater ere naaede paa Høiskolens Mark, kun give Landmanden

en Veiledning, som med Tænkfiomhed maa benyttes under de forskjellige Forhold, med de Forandringer, som Enhvers noiere Kjendskab til Jordbund og Klima paa det givne Sted maa lære ham. Men anvendte saaledes haaber jeg ogsaa, at Forsøgene ville have deres Nytte og hjælpe til at bringe Klarhed over mange af Landbrugsarbejderne, hvor Reglerne hidtil have været meget vakkende. Ved Forsøgenes Udførelse har Høiskolens Landbrugsassistent Herr la Cour nærmest været beskæftiget, og hans Utrættelighed og Interesse for Sagen skyldes det, at saa mange Talresultater navnlig ved Saaeforsøgene have kunnet bringes tilveie.

Af det Høiskolen tilhørende Jordareal har i det forløbne Aar (1859—60) omtrent 8 Tdr. 6 Skp. Land været underlagt den landøkonomiske Afdeling og er benyttet paa følgende Maade:

1. Landbrugshaven	1 Td. 2 Skp. Land
2. Forsøgshaven	- " 1 " "
3. Forsøgsmarken:	
a) Dyrkningsforsøg	4 " 3 " "
b) Plovforsøg	- " 3 " "
4. Grønfeldermarken	- " 5 " "
5. Veie o. a. lg.	2 " - " "

Iffor indtoges endnu 3 Tdr. Land og i dette Efteraar 2 Tdr. Land, som efterat være braktet skulle benyttes til Gjødningsforsøg. Det øvrige Areal, der ventes anvendt til Forsøgsmark, ca. 10 Tdr. Land, er endnu bortforpagtet, men vil rimeligviis næste Aar indtages til Sædskifteforsøg, Udsaaening af større Prover fra Landbrugshaven o. l.

1. Landbrugshaven er deelt i 5 ligestore Stykker (hvert 2 Skp.), hvoraf eet dyrkes med fleeraarige Planter og følgende ligger udenfor Rotationen, hvorimod de andre 4 vekselvis dyrkes med 1) Vintersæd, 2) Rodfrugter, 3) Vaarsæd og Handedsplanter og 4) Bølgfrugter og Græs.

I de fleeraarige Planter's Kvarteer, der er inddeelt til at kunne optage 75 forskjellige Plantearter og Afarter, er der i den forløbne Sommer dyrket 18 forskjellige fleeraarige Bølg-

frugter, nemlig Kløver (8), Sneglebælg (4), Fladbælg, Esparcette, Serradella, Tornblad, Biffe og Kjællingtand. Desuden var der saaet 28 forskjellige Græsarter, hvoraf imidlertid kun nogle faa naaede en fuld Udvikling, medens den større Deel af usforklarede Grunde først fremspirede i Slutningen af Sommeren eller endog heelt undlode at komme op, Skjøndt saaede i den første Halvdeel af April. Et lille Stykke (144 Kvadrat-alen) af dette Kvarter bliver benyttet til et lille Forsøg med vedvarende Dyrkning af Hvede uden Gjødning, — den fra England saa velbekjendte Lois Weedon's Kultur — men Orm, der angreb en stor Deel af de unge Hvedeplanter i Foraaret, ødelagde tildeels Forsøget for dette Aars Bedkommende.

Vintersædkvarteret var besaaet med 73 forskjellige Hvedevarieteter, 12 Rug-, 3 Vinterbyg-, 1 Vinterærte-, 1 Vinterlindse-, 4 Vinterraps- og 1 Sommerraps-Varietet. Af Vinterhveden udmærkede navnlig Chiddam, Hopetoun, Manchester, Common Rivet, rød sekradet Kolbe og Touzelle sig ved en kraftig og sluttet Afgrøde; modsat bør Uldaget, Nairn prize, Hvid fra Algier, fra Neapel og fra Cap nævnes som tildeels mislykkede. Af Vinterbygget var det fra Marsken frodigst, hvorimod sort Vinterbyg fra Frankrig for en stor Deel gik bort om Vinteren; samme Skjæbne havde 2 Vinterhavrevarieteter og 1 Vintervikke. — Da man flere Steder har troet at kunne tillægge den kolde og vaade Sommer Skysden for at Sommerrapsen mange Steder ikke har kunnet naae Modenhed iaar, ja endog slet ikke har ansat Blomst, men derimod givet en stor Bladmasse, bør det nævnes, at Sommerrapsen, der her saaedes paa forskjellige Steder midt i Juni, blev høstet i fuldkommen moden Tilstand midt i September.

I Rodfrugtkvarteret er der i den forløbne Sommer dyrket 20 Slags Kartofler, 20 Runkelroe-, 12 Raalrabi-, 13 Raal-, 14 Turnips-, 2 Høstroe-, 10 Gulerods-, 2 Pastinak-, 1 Rødbede- og 1 Jordæble-Varietet. — Alle de dyrkede Rodfrugter med Undtagelse af nogle Runkelroeprøver, der tidligt angrebes af Larver, lykkedes tildeels godt og enkelte af dem, f. Ex.

white Globe Turnips, Rjæmpeguleroedderne, Kofaal og Rjæmpekaal fra Vendée, Runkelroer fra Barres og Alberts Rjæmperunkelroe udvikledes endog temmelig stærkt. Endnu maa bemærkes, at nogle Stubroeprøver, der saaedes samtidigt med Turnipsen, opnaaede samme Størrelse som denne, saa Forskjellen mellem disse 2 Slags Røerarter vist mere maa søges i den forskjellige Tid, hvorpaa de saaes, end i selve Frøet og Planternes Natur. I medens saaledes nogle Stubroer, der saaedes den 15de Juni og optoges den 29de October, erholdt en Størrelse af 7 \mathcal{N} , opnaaede den samme Slags, optaget til samme Tid, men først saaet den 3die August, kun $\frac{3}{4}$ \mathcal{N} s Bægt.

De 20 Sorter Kartofler angrebes ei lige hurtigt af Sygdommen, hvilket nedenstaaende Optegnelser ville vise:

Hvid Rohan	den 17de Juli
Tidlige Suffer	" 20de "
Sovereign	" 21de "
Intermedia	" 24de "
Flad aflang af Frø	" 28de "
Martins tidlige	" 28de "
6 Ugers	" 28de "
Tidlig Dverg	" 30te "
Ny Rjæmpe	" 4de August
Taro	" 4de "
Rød Løg	" 5te "
Marmora	" 6te "
Tidlige Hornsherreds	" 8de "
Tidlige Rjæmpe	" 8de "
Monstrosus	" 8de "
Amerikanske Rjæmpe	" 8de "
Non plus ultra	" 8de "
Kaliforniske røde	" 9de "
Rio Frio	" 9de "
Store peruvianiske	" 10de "

Men efterat Sygdommen var begyndt, greb den heller ikke lige stærkt om sig i de forskjellige Slags; saaledes var

Toppen af Rio Frio og Store peruvianiske endnu kun lidt angreben den 20de August, og Toppen af Monstrosus var den 24de August ikke synderligt mere angreben end den 8de, medens ved enkelte af de andre Afarter Sygdommen udbredte sig over hele Toppen i Løbet af nogle faa Dage. Men dette er ikke nogen bestemt Maalestok for, hvorvidt Knoldene ere mere eller mindre syge; saaledes viste ved Optagningen den 15de September Monstrosus sig med de mest bedærvede Knolde, skjøndt dens Blade endnu ikke vare ret meget angrebne.

Af Baarsjød og Handelsplanter dyrkedes iaar 20 Byg-, 20 Havre-, 9 Hirse-, 13 Mais-, 3 Sorghum-, 3 Spegel-, 4 Boghvede-, 3 Sennop-, 3 Tobak-, 4 Hamp-, 6 Hør-, 1 Dodder- og 1 Kommen-Varietet. Af Byg maae vi især nævne Himalaja og det kanadiske som rige og frugtbare og Byg fra Népaül som en givtig og eiendommelig Bygfort. En Byg-prøve, som vi modtog fra Palæstina, viste sig at være en Blanding af 2 og 6radet Byg; den gav kun meget korte Straa og smaa Korn. Havre fra Belgien og fra Siberien (ogsaa kaldet Kamschatka Havre) groede usædvanlig stærkt til og navnlig gav den sidste store og fyldige Korn. Maisen, der deels blev saact paa Stedet, deels plantet ud efter først at være saact paa Gjødningsbænk, blev kun tildeels moden i Aar. Heller ikke Sorghum er blevet fuldkommen moden i Aar og der vil sikkert hengaae flere Aar inden denne Plante vil blive fortrolig med vort Klima, hvilket vilde være meget ønskeligt, da den baade i Frankrig og Tydskland, men dog især i Belgien, allerede har vundet stor Anerkjendelse som et velsmagende, nærende og bladrigt Foder. Heldigviis haves endnu noget Frø af forrige Sommers Hjemmeavl og man maa da haabe paa, at den kommende Sommer vil blive den mere gunstig end den nys forløbne. Af Boghvede udmærkede sig navnlig den jolvgraa, der var overordentlig kornrig. Alle Hampeproverne groede særdeles stærkt til og udviklede sig med en sjelden Krødighed (med Undtagelse af den fra Piemont), rimeligviis hidrørende fra den frugtbare og for Hamp særdeles passende

Jordbund; Hampen naaede en Høide af omtrent 5 Alen. — Heller ikke mellem Hørproverne var der synderlig Forskjel paa deres Frødighed; kun den storblomstrede Hør stod noget tyndt og var usædvanlig stærkt tvegrødet, derimod berettiger dens store Krone med sin milde blaa Farve den fuldkommen til at træde op som Zitrøplante. — Ingen af Tobaksprøverne bleve fuldmodne, skjøndt de allerede en af de første Dage i April saaedes paa en varm Gjødningsbænk; stærkest og tidligst udviklet var den virginske Tobak, men iøvrigt syntes den hverken i Bladenes Form eller i Blomstens Farve at afvige fra de andre tvende Arter (Havanna og Maryland).

Af etaarige Bælgfrugter er der iaar dyrket 15 Urter-, 6 Bille-, 10 Bønne-, 5 Linds- og 3 Lupinprover. Af Urterne udmærkede navnlig Prinds Alberts sig som en usædvanlig tidlig Art, Grønne Mark- og Graae Skjærmærter viste sig som meget givtige; mærkeligt nok vare derimod Hornsherrede Urter, der i Reglen udmærke sig ved at være de allertidligste, de, der her iaar sidst modnedes. Uagtet de ifjor avlede Bønner langt fra vare gode, da Bladlusene havde kvalt Planterne inden de endnu vare fuldt udviklede og modne, spirede de dog alle godt og gave stærke og kraftige Planter; iaar angrebes baade de og Urterne i Modsatning til flere andre Steder kun meget lidt af Bladluus. Af Lupinvarietetterne er der iaar kun vundet modent Frø af de blaa og gule, hvorimod de hvide, der udviklede en sjelden Bladfylde, slet ikke modnedes; ifjor erholdtes derimod modent Frø af alle 3 Varieteter, skjøndt de saaedes en halv Snees Dage senere og høstedes ligesaa lang Tid før.

Af Vandbrugshaven er et Kort autographeret med Navnene paa de forskjellige saaede Prover, der iaar ere lagte deri, og dette vil vistnok ogsaa stee i de følgende Sommere. Kortet er at erholde hos Høiskolens Portner.

2. Forsøgshaven. I denne ere alle de Smaaforsøg anstillede, som ikke fordre nogen stor Plads, men til Erstatning derfor en høj Grad af Noiagtighed og den er følgerlig beliggende

saaledes, at man flere Gange daglig kan have sin Opmærksomhed henvendt derpaa, for at de der fremtrædende Phænomener, Uheld eller Forandringer ikke oversees og forbigaaes, men strax kunne bemærkes og optegnes. Den har saaledes iaar indessuttet Forsøg med Saaening i forskjellig Dybde af Byg, Havre, Urter, Runkelroer, Kløver og Sommerraps; med Saaening til forskjellig Tid (med 8 Dages Mellemtid) af Byg, for at iagttage hvilken Indflydelse Varmen har paa Spiringen, Blomstringen og Modningen; desuden er noget af den benyttet til Rodundersøgelser af Byg og Urter og endelig have nogle af de meteorologiske Instrumenter, nemlig 3 Regnmaalere og 3 Fordampningskar, været opstillede i den samme Afdeling. — En Beretning om de fleste af disse Forsøg vil findes i det Følgende.

3. Forsøgsmarken. a) Dyrkningsforsøg. Af denne Klasse Forsøg er der iaar anstillet 4, nemlig et med bred- og radsaet Havre, et med Kløver og Græsstrø, saet i forskjellig Mængde, og et med forskjellig Høbjergningstid; hvad disse 3 Forsøg angaae, kan der henvises til Beretningen desangaaende; da det samme ikke er Tilfældet med det 4de Forsøg paa Grund af at det ved tilstødende Uheld mislykkedes, maa det her omtales med et Par Ord. Hensigten med Forsøget, der foretoges paa den i forrige Efteraar indtagne Jord, var en dobbelt, nemlig deels at anstille en Sammenligning mellem forskellige (5) Runkelroesorter, deels at komme til Kundskab om hvilken Afstand mellem Planterne, der er den heldigste. Det dertil benyttede Stykke Jord indtager et Areal af 3 Td. Land, der, efter at være omhyggelig pløiet og bearbejdet, ved Veie deelede i 5 ligestore Stykker, hvert paa 4 Skpr. Land. Udplantningen af Runkelroerne, nemlig Pohls Kjømpe, Alberts Kjømpe, Flade Wiener, Ugdannede og Gule Oberndorfer, der vare udsaaede den 3die Mai, paabegyndtes den 21de Juni. De forskjellige Afstande, hvori der plantedes, vare: 22—22 Tommer, 20—20, 18—18, 30—16, 30—12, 30—8, 27—16, 27—12, 27—8, 24—16, 24—12 og 24—8 Tommer. I Be-

gyndelsen stode de godt, men de havde ikke naaet nogen synderlig Størrelse før de overordentlig voldsomt angrebes af Oldenborrelarver, der i Forening med Smelderlarver og senere med Knoporm aldeles ødelagde Forsøget og forringede Udbyttet til omtrent 100 Td. pr. Td. Land*). Den Omstændighed, at Jorden ikke havde været gjødet i flere Aar og i de sidste 3 Aar havde givet en Byg-, Billehavre- og Havreafgrøde, saa der ikke kunde fremkaldes nogen kraftig Vægt i Planterne, maa nærmest tillægges Grunden til, at de ikke bedre kunde modstaae Larvernes Angreb, og da Jorden er bestemt til Gjødningsforsøg, kunde iaar ingen Gjødning bringes derpaa. Da den ene Ende af Agerne ikke havde lidt af Larver, blev der prøvet hvormange Røer der gif paa en Td., eftersom de vare plantede i større eller mindre Afstand fra hverandre. Naar hver Røe havde:

484	Kvadrattommer Jord,	gif der 62	Skfr. paa 1 Td.		
440	—	—	—	68	—
420	—	—	—	70	—
400	—	—	—	76	—
380	—	—	—	92	—
340	—	—	—	92	—
300	—	—	—	100	—
260	—	—	—	116	—
240	—	—	—	128	—
200	—	—	—	160	—

Endnu maa nævnes nogle Dyrkningsforsøg med Mais og Sorghum, som imidlertid af den tidligere anførte Grund heller ikke her førte til noget egentligt Resultat, da de paa Grund af den kolde og vaade Sommer ei modnedes.

3. b) Plovforsøg. Af disse er der iaar anstillet nogle faa, ligesom ogsaa med den svenske Harve, den rundgaaende Harve og den norske Kulleharve; men deels maae de nærmest

*) Paa et tilgrændsende Stykke Jord, der er bestemt til Rjøfkenhave, af meget leret Beskaffenhed, men kulegravet og gjødet, avledes paa 5 Skfr. Land 150 Tdr. Kunkelrøer eller 240 Tdr. paa een Td. Land.

betragtes som forberedende for mere fuldstændige Forsøg ad Aare, deels bleve de ikke anstillede i en saadan Udstrækning, at der deraf tør afledes noget praktisk Resultat, men kun for at vise Eleverne Anvendelsen af Kraftmaaleren.

4. Grønfodermarken. Planen med denne er saavidt muligt hele Sommeren at kunne levere Grønfoder til de paa Høiskolen opstaldede syge Heste, og Tanken er ved Hjælp af Rug, Havre, Billehavre, Klovergræs, Sorghum og Mais ligesaa for Sommerens Begyndelse til Efteraarets Komme at kunne levere friskt og velmagende Grønfoder. Endnu have Forholdene dog ikke tilladt konsekvent at gennemføre denne Plan, som maa være de nærmest efterfølgende Aar forbeholdt.

Jeg skal nu gaae over til at meddele Resultatet af de Forsøg, som kunne antages at have almindeligere Interesse. De omfatte:

1. Bøgtforholdet mellem Runkelroernes Top og Rod.
2. Forholdet mellem rad- og bredsaaede Stubroer.
3. Udbyttet efter en Klover-Græsblanding saet i forskjellig Dykkelse.
4. Græs slaet i forskjellig Udviklingsstilstand.
5. Udbyttet af rad- og bredsaaet Havre.
6. Korn og Grøsorter saaede i forskjellig Dybde (Byg, Havre, Erter, Klover, Runkelroer og Sommerraps).
7. Udviklingstiden af forskellige Kornsorter.

1. Bøgtforholdet mellem Runkelroernes Top og Rod.

(Efteraaret 1859.)

For at finde et omtrentligt Forhold mellem Bøgten af Runkelroernes Blade og Rod, bleve Runkelroerne ved Optagningen d. 13de October og 3die November veiede; men da de ikke vare saaede eller udplantede paa samme Dag, maatte de paa hver af Optagningsdagene deels i forskjellige Afdelinger, hvorved imidlertid vandtes, at man fik Bøgtforholdet bestemt baade for ældre og yngre Runkelroer.

Afdeling.	Saaet.	Udplantet.	Optaget.	Forhold mellem Vægten af Toppen og Roden. =
1.	a. 5 Mai.	22 Juni.	13 Oct.	1: 3,37.
	b. "	"	3 Nov.	1: 3,74.
2.	a. "	4 Juli.	13 Oct.	1: 1,53.
	b. "	"	3 Nov.	1: 2,79.
3.	a. 8 Juni.	4 Aug.	13 Oct.	1: 0,77.
	b. "	"	3 Nov.	1: 1,88.

Rodens Vægt i Modsatning til Toppens var altsaa: fra d. 13de Octbr. til d. 3die Novbr. i Afdeling 1 bleven forøget med 11,1%

i Afdeling 2 med 82,3 -

i Afdeling 3 med 144,2 -

I det her anførte Tidrum har altsaa Rodens Vægt forholdsvis tiltaget langt mere end Toppens, og det i desto høiere Grad, jo yngre Roerne vare; men efter al Rimelighed finder det omvendte Forhold Sted i Plantens første Vøxetid, idet Toppen da tiltager mere end Roden. — For at levere en Maalestof til Bedømmelsen af Roernes Størrelse skal anføres, at af Afdeling 1 gif der i Gjennemsnit 28 Stkr. paa 1 Td., af Afdeling 2, 50 Stkr. og af Afdeling 3, 200 Stkr. paa 1 Td.

Vægten af 1 Td. Runkelroer (28 Stkr. pr. Td.) var 182 Pd., men ved 56 Stkr. pr. Td. derimod kun 178 Pd.

Vægten af 1 Td. Gulerodder fandtes at vare 197 Pd.

2. Forholdet mellem rad- og bredsaede Stubroer.

(Efteraaret 1859.)

Til Forsøget tjente 2 Skpr. Land, som i Forsommeren havde været besaaede med Runkelroer og Raatrabi, der bleve ødelagte deels ved den vedholdende Tørke, deels af Jordlopper, Smelderlarver o. lg. Jorden pløiede, harvedes og besaaedes

d. 13de August; 1 Skp. Land blev bredsaet og 1 Skp. Land radsaet (10 Tommer mellem Raderne) med $\frac{3}{4}$ Pd. lange, hvide Stubroer i hver Afdeling. Den 23de og 24de September rykkedes der ud mellem de Radjaaede, hvorimod de Bredsaede ei udtyndedes. Fra den 17de til den 24de November optoges begge Afdelingerne hver for sig, og Koernes Maal og Vægt bestemtes.

Det radjaaede Stykke gav 13 Tdr. 4 Skpr.

Rodder, der veiede	2,199 Pd.
og af Top	1,757 —

Jalt 3,956 Pd.

Det bredsaede Stykke gav 11 Tdr. $7\frac{1}{2}$ Skpr.

Rodder, der veiede	1,829 Pd.
op af Top	1,897 —

Jalt 3,726 Pd.

Paa 1 Td. Land vilde saaledes Udbyttet have været:

Radsaaede 108 Tdr. Rodder og 14,056 Pd. Top.

Bredsaede $95\frac{1}{2}$ — — — 15,176 — —

Endnu maa bemærkes:

I 1 Td. af de radjaaede Koer gif der 1,000 Stfr.

— — bredsaede — — 1,243 —

1 Td. af de radjaaede Koer veiede 163 Pd.

— — bredsaede — — 152 —

De største af Stubroerne veiede lidt over $\frac{1}{2}$ Pd. Stft.

3. Udbyttet efter en Klover-Græsblanding, saet i forskjellig Tykkelse.

(Sommeren 1860.)

Blandingen, der var sammensat af 4 Pd. Rødklover, 1 Pd. Hvidklover, 2 Pd. Raigræs og 1 Pd. Timothei, blev udsaet i Byg i 1859 d. 7de og 9de Mai. (Angaaende Jordens tidligere Behandling see Tidsskrift for Landøkonomi 7de Bind S. 385). Arealet udgjorde 13,389 Kvadratalen, der ved en Bei tværsiggjennem deelees i 2 næsten ligestore

Stykker, hvoraf det ene bredsaaedes, det andet radsaaedes med Byg. Hvert Stykke deelttes igjen i 4, der besaaedes med Frøblanding i forskjellig Mængde, nemlig i Forholdet 1 Lpd. pr. Td. Land, 2 Lpd., 2 Lpd. og 3 Lpd. pr. Td. Land. Frøet tromledes ned. Uagtet den tørre Sommer 1859, udvikledes Planterne dog temmelig kraftigt, og udfoldede sig i For sommeren 1860 med en ualmindelig Frødighed, saa at det allerede den 14de Juni d. A. blev slaaet 1ste Gang; d. 19de blev det vendt, d. 21de revet i Smaakofke; d. 23de spredt og om Aftenen samlet i Smaastakke; d. 2den Juli spredt og derpaa om Eftermiddagen indkjørt og veiet. I denne Slet havde Raigræsset absolut Overvægten, hvorimod Kløveren, der fra nu af udviklede sig stærkt, var fremherskende i den 2den Slet, der toges d. 11te August. Den 16de blev denne Efterslet samlet i Smaakofke om Aftenen, næste Morgen spredt og om Aftenen atter samlet, d. 20de, 21de, 24de og 25de ligesaa hver Gang samlet i større Stakke, og endelig hjemkjortes det den sidstnævnte Dags Eftermiddag. For saavidt muligt at forhindre Hoets Udvadkning ved Regnen, hvilket i en saa uftadig Sommer som denne vilde indvirke meget forstyrrende paa Forsøget, blev denne noget vidtløftige — men sikkert iøvrigt økonomisk fordeeltige — Fremgangsmaade benyttet.

I nedenstaaende Tavler findes Udbyttet af hvert Stykke anført; det er beregnet pr. Td. Land, for derved at lette Oversigten og Sammenligningen. Det samlede Udbytte af den første Slet var 279 Lpd. 6 Pd. Hø og af Eftersletten 126 Lpd. 10 Pd., altsaa ialt 406 Lpd. Hø.

1ste Slet.

I det bredsaaede Byg:

	Udsæd pr. Td. Ld.	Udbytte pr. Td. Ld.
Nr. 1.	1 Lpd.	5,194 Pd. Hø.
Nr. 2.	1½ —	5,366 — —
Nr. 3.	2 —	5,109 — —
Nr. 4.	3 —	4,821 — —

I det radsaaede Byg:

Nr. 1.	1 Lpd.	3,916 Pbd. Hø.
Nr. 2.	1½ —	5,644 — —
Nr. 3.	2 —	4,687 — —
Nr. 4.	3 —	4,337 — —

Efterslet.

I det bredsaede Byg:

	Udsæd pr. Td. Ld.	Udbytte pr. Td. Ld.
Nr. 1.	1 Lpd.	2,365 Pbd. Hø.
Nr. 2.	1½ —	2,372 — —
Nr. 3.	2 —	2,803 — —
Nr. 4.	3 —	2,736 — —

I det radsaaede Byg:

Nr. 1.	1 Lpd.	1,729 Pbd. Hø.
Nr. 2.	1½ —	1,883 — —
Nr. 3.	2 —	2,268 — —
Nr. 4.	3 —	1,834 — —

Uf disse Talstørrelser synes det altsaa at fremgaae, at en Udsæd af 1½ Lpd. giver ved første Slet det største Udbytte, hvorimod Afgrøden efter 2 Lpds. Udsæd viser sig fordeeltigst i Eftersletten, altsaa ogsaa i Eftergræsningen (i al Fald for den første Sommer). Sammenlægger man 1ste Slet og Eftersletten samt Udbyttet af de til hinanden svarende Afdelinger i det rad- og bredsaede Byg, erholdes beregnet pr. Td. Land:

Udsæd pr. Td. Ld.	Udbytte pr. Td. Ld.
1 Lpd.	6,602 Pbd. Hø.
1½ —	7,632 — —
2 —	7,434 — —
3 —	6,864 — —

1 Lpds. Udsæd giver altsaa det mindste Udbytte, hvorimod 1½ Lpds. det største, og derefter synes det at aftage, efterhaanden som Udsæden forsøges.

Ville vi see Forholdet mellem Udbyttet efter det, der saaedes i det bredsaede, og det i det radsaaede Byg, og

derfor foretage en Sammenligning og Reduktion til Udbyttet pr. Td. Land, faae vi:

I det brevsaaede Bvg.	I det rabsaaede Bvg.
7,692 Pd. Hø pr. Td. Land.	6,575 Pd. Hø pr. Td. Land.
— altsaa en betydelig Forskjel.	

4. Græs slaet i forskjellig Udviklingsstilstand.

For om muligt at levere et lille Bidrag til Bestemmelsen af den heldigste Slaetid, blev et Stykke Jord, der var besaaet med Græs d. 29de April 1859 (i Vikehavre), deelt i 4 lige store Stykker, — hvert paa 1 Skp. Land. Der var saaet 22 Pd. Græsfrø (11 Pd. Raigræs og 11 Pd. Timothei) pr. Td. Land. Græsset stod i Foraaret frodigt og kraftigt. Hensigten var at slaae disse 4 Stykker med visse Mellemrum, behandle det paa samme Maade, veie og analysere det. Da der endnu ingen Røer eller Stude holdes paa Landbohøjskolen, var man forhindret i praktisk at prøve Høets Foderværdi.

Nr. 1. Høstedes d. 9de Juni, indfjortes d. 19de og gav 55 Lpd. 5 Pd. Hø. Da det sloges, var det aldeles grønt; Raigræsset havde for største Delen sat År, hvilket derimod ikke var Tilfældet med noget af Timotheien.

Nr. 2. Høstedes d. 19de Juni, indfjortes d. 30te og gav 59 Lpd. 14 Pd. Hø. Alt Raigræsset havde sat År, ligesom ogsaa største Delen af Timotheigræsset. (Siden det første Hold blev slaet, var der faldet en Deel Regn, saa at en stor Deel af Græsset var gaaet i Leie, uden at have taget nogen Skade.)

Nr. 3. Høstedes d. 26de Juni, indfjortes d. 2den Juli og gav 71 Lpd. 4 Pd. Hø. Raigræsset blomstrede, og al Timothei havde sat År; de enkelte Straa vare begyndte at gulnes ved Roden. En Deel af Græsset havde atter reist sig, saa at det ikke længere laae saa stærkt i Leie.

Nr. 4. Høstedes d. 3die Juli, indfjortes d. 11te og gav 73 Lpd. 1 Pd. Hø. Raigræsset var afblomstret, og Timothei stod i fuld Blomst. Græsset havde endnu ikke

fuldstændig tabt sin grønne Farve; den nederste Deel af Stænglen var imidlertid aldeles gul, deels hidrørende fra den indtrædende Modenhed, deels fra at det tætstaaende Græs atter var kastet i Veie af Regnen.

Det havde været Bestemmelsen, at det sidst slaaede Græs skulde have staaet til det blev fuldkommen modent og guult, men da Græsjet var gaaet saa stærkt i Veie, frygtede man for, at det muligviis vilde tage Skade, hvis det blev staaende længere, og foretrak derfor at tage det, da det havde naaet den Modenhedstilstand, som det i Reglen har, naar man slaaer det til Hø. —

Udbyttet pr. Td. Land har saaledes været:

Nr. 1 høstet d. 9de Juni 7,080 Pd.

Nr. 2 — 19de — 7,664 —

Nr. 3 — 26de — 9,120 —

Nr. 4 — 3die Juli 9,352 —

Bægtangivelserne synes altsaa at hentyde paa, at det er fordeeltigst at tage Græsjet, naar det har opnaaet en til Nr. 4 svarende Udvikling; men uagtet det quantitative Udbytte unægtelig var størst ved Nr. 4, er det nok muligt, at Nr. 2 eller i al Fald Nr. 3's bedre Kvalitet vilde kunne have opveiet den mindre Kvantitet. Forhaabentlig vil Analysen kunne give nogen Oplysning desangaaende, men Trangen til at kunne lade Foderforsøg gaae Haand i Haand med Vegetationsforsøg træder i det foreliggende Tilfælde slaaende frem.

5. Rad- og bredsaaet Havre.

(Sommeren 1860.)

Jorden var drainet, brakket, gjødet og bestemt til at besaaes med Hvede i Efteraaret 1859, men Veirliget forhindrede at faae Jorden tilstrækkelig fiint bearbejdet til deri at kunne faae med en Radjaaemaskine, og af denne Grund blev den første Ugrøde af denne iøvrigt saa kraftige Jord, Havre.

Areallet udgjorde nøiagtigt 1 Td. Land, efter at det ved en Bei tværsigjennem var deelt i 2 ligestore Stykker, hvoraf

det ene bredsaædes, det andet radsaædes d. 24de April efter forudgaaende Pløining og Harvning af Jorden. Der bredsaædes $3\frac{1}{2}$ Skpr. og radsaædes $3\frac{1}{2}$ Skpr. i de respektive Stykker. Den 4de Mai fremspirede Kornet, og den 9—10de Juli skred det. Begge Stykker stode tilspyneladende lige godt og overordenlig kraftigt, saa den længe modstod de hyppige Regnskyl, og først blev slaaet i Leie, da Toppen ved den nydannede Kjerne begyndte at faae nogen Vægt; men da Regnskylkene tiltog i Hyppighed og Styrke, boiedes den Tid efter anden mere og mere ned, saa at den tilsidst laae fuldstændig over hele Stykket, dog uden at være knækket ved Roden.

Den 18de og 19de August høstedes Havren, lagdes paa Skaar; opbandtes og fattes i Høbe d. 22de; d. 25de kastedes og løsnedes den, men opbandtes og høbodes igjen om Aftenen; d. 27de blev den atter kastet og derpaa indfjort med Undtagelse af een Trave, som Veirliget først tillod at faae bjerget d. 30te, dog uden at Forsøget leed noget derunder, thi ved et Rapsseil beslyttedes denne Trave mod Regnens Udvadskning.

Bed paafølgende Udtærskning og Veining viste Udbyttet sig at være af:

Det bredsaæde Stykke:

Korn 18 Tdr. 2 Skpr., som

veiede 2,348 Pd., eller beregnet pr. Td. Pd. 36 Tdr.

4 Skpr. 4,696 Pd. Vægt.

Halm — — 3,197 — — — 6,394 — —

Avner — — 274 — — — 548 — —

Jalt 5,819 Pd.

Jalt 11,638 Pd. Vægt.

Det radsaæde Stykke:

Korn 17 Tdr. $7\frac{1}{2}$ Skpr., som

veiede 2,311 Pd., eller beregnet pr. Td. Pd. 35 Tdr.

$7\frac{1}{2}$ Skpr. 4,622 Pd. Vægt.

Halm — — 3,253 — — — 6,506 — —

Avner — — 298 — — — 596 — —

Jalt 5,862 Pd.

Jalt 11,724 Pd. Vægt.

Forsøg med Høstning ved forskjellig Modenhedsgrad, som var paatænkt udførte ligesom med Bygget forrige Aar, hindredes af det uheldige Høstveir.

Havrens Vægt var den samme paa det bred- og rad-saaede Stykke nemlig 128½ Pd. eller lidt over 8 Ppd. Tønden.

6. Korn- og Frøsorter saaede i forskjellig Dybde.

Allerede ifjor blev der anstillet Forsøg med Byg, saaet i forskjellig Dybde. Denne Art Forsøg ere, som Tabellerne ville vise, iaar udvidede til at omfatte flere andre Korn- og Frøarter, og desuden er Fremgangsmaaden, som iaar benyttedes til Nedbringelsen af Kornet til den bestemte Dybde, noget forskjellig fra ifjor, da man ved den ikke sølte sig tilstrækkelig betrygget mod Unøiagtigheder og Feil. Iøvrigt er Fremgangsmaaden ved alle iaar anstillede Forsøg af denne Art en og den samme, kun have de forskjellige Korn- og Frøarters forskjellige Væsen betinget Forskjelligheder i det Antal Korn, der er saaet paa en given Flade, og i Dybdeskalaens Stigning. — Jorden blev omhyggelig gravet og rensset og dernæst afdeelt i smaa Bede paa 8 □ Fods Størrelse. Naar Saaeningen skulde gaae for sig, blev Jorden i Bedene udgravet i omtrent den Dybde, hvori Kornet skulde saaes, Bunden omhyggeligt jevnet, og en firkantet Ramme (8 □ Fod), der var flaaet sammen af 4 brede Stykker Bræder, nedsat i Hullet. Kornene lagdes da vel fordeelte paa Bunden, og Jord fyldtes paa, indtil det bestemte Lags Tykkelse, hvilket kontrolleredes ved, at der omkring paa Rammens indvendige lodrette Sider var trukket Streger i forskjellig Høide over Rammens nederste Kant. Paa denne Maade fikrede man sig, at Kornene kom ned til den Dybde, man ønskede.

Byg faet i forfjellig Skibbe.

Det blev faet 200 Korn i hvert Seb, d. 2den Maj 1860.

Bedets Nr.	Dobbe Tommer.	Spiret Dato.	Antal Spirer, d. 24de Mai.	Antal Spirer, d. 2den Juni	Skredet Dato.	Høstet Dato.	Antal Planter.	Antal Straa.	Antal Nr.	Antal brandige Nr.	Al Straa havde hver Plante i Gjennemsnit.	Al Nr havde hver Plante i Gjennemsnit.	Det Heles Vægt.	Kornets Vægt.	Kornets Maal Kubiktommer.	1 Kubiktomme Korn vejede.
1	0	18de Maj	111	110	6te Juli	16de Aug.	105	714	557	"	6,8	5,3	2,54 \mathcal{T}	0,70 \mathcal{T}	36,7	0,0198 \mathcal{T}
2	$\frac{1}{2}$	9de "	154	154	30te Juni	16de "	154	980	782	1	6,4	5,1	3,24 -	0,78 -	40,4	0,0193 -
3	1	10de "	164	159	30te "	16de "	159	974	814	"	6,1	5,1	3,75 -	1,00 -	52,5	0,0195 -
4	$1\frac{1}{2}$	11te "	156	156	30te "	22de "	158	912	689	2	5,8	4,4	3,27 -	0,93 -	47,4	0,0196 -
5	2	12te "	156	154	1fte Juni	23de "	155	854	664	3	5,5	4,3	3,33 -	0,94 -	47,7	0,0197 -
6	$2\frac{1}{2}$	12te "	147	147	3de "	23de "	150	790	594	2	5,3	4,0	3,33 -	0,91 -	45,9	0,0198 -
7	3	13de "	140	140	5te "	24de "	144	812	610	10	5,6	4,2	3,81 -	1,06 -	53,1	0,0199 -
8	4	14de "	131	131	7de "	24de "	130	826	665	25	6,3	5,1	3,72 -	0,96 -	49,5	0,0199 -
9	5	15de "	113	110	9de "	31te "	114	754	609	43	6,6	5,4	3,69 -	0,88 -	43,0	0,0205 -
10	6	17de "	58	45	12te "	5te Sept.	41	514	426	67	11,8	10,4	2,15 -	0,53 -	27,8	0,0191 -
11	7	19de "	27	19	17de "	12te "	16	423	350	90	26,4	21,9	1,78 -	0,35 -	18,4	0,0190 -
12	8	} Skibe iffe.														
13	9															

Ørter saede i forskjellig Dybde.

Der blev lagt 100 Korn i hvert Bøe den 26de April 1860.

Bedeets Nr.	Dybde Tommer.	Spirede Dato.	Antal Spirer den 18de Mai.	Antal Spirer den 2den Juni.	Blomstrede Dato.	Høstede Dato.	Antal Planter.	Det Heles Vægt.	Kornets Vægt.	Kornets Maal Kubit-tommer.	1 Kubit-tomme Korn viede.	Førhøld mellem Korn og Salm.
1	0	5te Mai	24	33	21de Juli	10de Sept.	33	1,03 \mathcal{B}	0,49 \mathcal{B}	17,0	0,0288 \mathcal{B}	1 : 1,10
2	$\frac{1}{2}$	4de "	94	94	1ste "	24de Aug.	94	2,27 -	1,03 -	37,5	0,0275 -	1,20
3	1	5te "	94	94	1ste "	-	94	2,43 -	1,00 -	35,8	0,0279 -	1,43
4	$1\frac{1}{2}$	6te "	95	95	2den "	-	95	2,38 -	1,02 -	37,0	0,0276 -	1,33
5	2	6te "	95	95	2den "	25de Aug.	95	2,27 -	0,96 -	33,6	0,0286 -	1,36
6	$2\frac{1}{2}$	8de "	96	96	2den "	-	96	2,27 -	0,98 -	35,8	0,0274 -	1,32
7	3	10de "	95	95	2den "	-	95	2,33 -	0,99 -	36,1	0,0274 -	1,35
8	4	11te "	93	95	3die "	-	95	2,18 -	0,93 -	33,4	0,0278 -	1,34
9	5	13de "	93	94	3die "	-	94	2,30 -	0,97 -	35,1	0,0276 -	1,37
10	6	14de "	87	92	4de "	-	92	1,93 -	0,91 -	32,2	0,0283 -	1,12
11	7	15de "	64	87	4de "	-	87	1,93 -	0,90 -	32,0	0,0283 -	1,14
12	8	16de "	39	83	5te "	-	83	1,81 -	0,83 -	29,6	0,0280 -	1,16
13	9	19de "	0	78	6te "	-	78	1,42 -	0,66 -	24	0,0275 -	1,21

Sætre faaet i forffjellig Dybde.

Der blev faaet 200 Form i hvert Sæd, den 25de April 1860.

Vedets Nr.	Dybde Tommer.	Spires Dato.	Antal Spirer d. 18de Maj.	Antal Spirer d. 2den Juni.	Sfredet Dato.	Høflet Dato.	Antal Planter.	Antal Straa.	Antal Ar.	Af Straa havde hver Plante i Gjennemsnit.	Af Ar havde hver Plante i Gjens- nemsnit.	Det Heles Vægt.	Kornets Vægt.	Kornets Maal Kubifotommer.	1 Kubifotomme Korn vejede.
1	0	3die Maj.	45	94	14de Juli.	6ie Sept.	81	390	284	4,8	3,5	2,24 \mathcal{R}	0,89 \mathcal{R}	66,8	0,0133 \mathcal{R}
2	½	3die "	181	176	9de "	—	166	583	432	3,5	2,6	3,09 -	1,38 -	92	0,0150 -
3	1	4de "	187	176	9de "	—	162	467	320	2,9	2,0	3,27 -	1,35 -	87	0,0155 -
4	1½	5ie "	180	152	10de "	—	149	416	288	2,8	1,9	2,33 -	1,03 -	72	0,0143 -
5	2	6ie "	186	162	11ie "	—	154	448	330	2,9	2,1	2,60 -	1,12 -	80,4	0,0140 -
6	2½	6ie "	170	142	12ie "	—	129	431	313	3,3	2,4	2,61 -	1,13 -	79,1	0,0143 -
7	3	7de "	163	144	12ie "	—	129	409	310	3,2	2,4	2,60 -	1,04 -	71,5	0,0145 -
8	4	9de "	150	129	13de "	12ie "	112	383	308	3,4	2,7	2,60 -	1,13 -	79,0	0,0143 -
9	5	11ie "	142	125	14de "	—	104	375	322	3,6	3,1	2,36 -	0,90 -	76,2	0,0118 -
10	6	13de "	97	69	16de "	—	58	275	192	4,7	3,3	1,72 -	0,62 -	60,2	0,0103 -
11	7	14de "	60	46	18de "	18de "	41	235	169	5,7	4,1	1,42 -	0,40 -	45	0,0088 -
12	8	15de "	28	22	18de "	—	13	93	72	7,2	5,5	0,81 -	0,24 -	25,6	0,0090 -

Kløver saet i forskjellig Dybde.

Der blev saet 200 Korn af *Trifolium pratense* perenne (P. Lamson & Søn)
i hvert Bed den 7de Mai 1860.

Bedets Nr.	Dybde Tommer.	Antal Planter den 5te Juli.	Deraf Hvid- kløverplanter.	Hvidkløverplanter udgjorde i pGt. af det hele Antal.
1	0	138	12	8,7
2	$1\frac{1}{4}$	156	11	7,1
3	$1\frac{1}{2}$	166	7	4,2
4	$1\frac{3}{4}$	130	5	3,8
5	1	135	5	3,7
6	$1\frac{1}{2}$	111	9	8,1
7	$1\frac{1}{2}$	100	8	8,0
8	$1\frac{3}{4}$	87	5	5,8
9	2	67	7	10,5
10	$2\frac{1}{2}$	13	8	61,5
11	3	10	10	100,0

Kunkelroer,

saeebe i forskjellig Dybde.

Der blev saet 100 Korn af „Gule Dberns-
dorfer“ i hvert Bed d. 18de Mai 1860.

Bedets Nr.	Dybde Tommer.	Antal Planter d. 5te Juli	8 Siffr. veiede.	8 Siffr. Roden af 8 Siffr. veiede.
1	0	40	15,5 \mathcal{R}	8,1 \mathcal{R}
2	$\frac{1}{2}$	163	24,8 -	14,4 -
3	1	117	24,5 -	14,1 -
4	$1\frac{1}{2}$	108	11,1 -	7,0 -
5	2	107	13,0 -	8,7 -
6	$2\frac{1}{2}$	55	21,5 -	12,4 -
7	3	45	24,0 -	16,4 -
8	4	} Spirede iffe.		
9	5			
10	6			
11	7			
12	8			
13	9			

Sommerraps,

saet i forskjellig Dybde.

Der blev saet 100 Korn i hvert Bed
d. 18de Juni 1860.

Bedets Nr.	Dybde Tommer.	Antal Planter 24de Juli.	Antal Planter ved Hefningen d. 6te October.
1	0	33	27
2	$\frac{1}{4}$	39	37
3	$\frac{1}{2}$	24	31
4	$\frac{3}{4}$	27	24
5	1	25	24
6	$1\frac{1}{4}$	13	12
7	$1\frac{1}{2}$	6	6
8	$1\frac{3}{4}$	8	8
9	2	5	5
10	$2\frac{1}{2}$	} Spirede iffe.	
11	3		
12	$3\frac{1}{2}$		
13	4		

Idet der nu gaaes over til nærmere at undersøge nogle af de i ovenstaaende Forsøg opstillede Tal, og navnlig at drage de Punkter frem af samme, som specielt fortjene Læserens Opmærksomhed, maa det atter fremhæves, at disse Forsøg, — saa lidt som noget som helst andet Vegetationsforsøg i det Hele taget, — ikke kunne betragtes som noget konstant, som noget absolut rigtigt, men at det kun er ved ofte gjentagne Forsøg, udførte aldeles paa samme Maade, at man kan erholde et almeengyldigt og tilnærmelsesviis rigtigt Resultat; men man har paa den anden Side følt sig overbevist om, at Landmandene med Interesse ville følge Høistolen i dens Stræben efter ved Forsøg at bringe Klarhed og Lys over Kjendsgjerninger, som hidindtil henstaae uforklarede.

Forsøgene vise, at Bygget bedst spirer ved 1 og $1\frac{1}{2}$ " Dybde, Havren ved $\frac{1}{2}$ og 1", Urterne ved $2\frac{1}{2}$ ", Runkelroerne ved $\frac{1}{2}$ ", Kloveren ved $\frac{1}{2}$ " og Sommerrapsen ved $\frac{1}{4}$ " Dybde; for de fleste af dem er det imidlertid omtrent ligegyldigt for Spiringssevnenes Bedkommende, enten man gaaer lidt meer eller mindre dybt, dog er det Spillerum, som de forskellige Planter i saa Henseende kunne taale, høist forskjelligt. Medens det saaledes, hvad selve Spiringen angaaer, er temmelig ligegyldigt, enten man lægger Urterne i $\frac{1}{2}$ eller i 6 Tommers Dybde, spirer der af Runkelroerne ved 1 Tommes Dybde allerede 28 pCt. færre Frø end ved $\frac{1}{2}$ ". En Forskjellighed af $\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$ " for Byg og af $\frac{1}{2}$ —2" for Havre er ligegyldig for Spiringen, hvorimod Klover og Sommerraps mest ynde en Dybde mindre end 1 Tomme. Endnu ved 8" Dybde spirede af 100 Urtekorn de 83, og af 200 Havrekorn de 28; derimod nægtede Bygget at komme op ved denne Dybde, Runkelroerne ved 4", Sommerrapsen ved $2\frac{1}{2}$ og Rødkloveren ved 3" Dybde, hvorimod lidt Hvidklover, der tilfældigviis havde været i Rødkloverfrøet, med Bestemthed erklærede, — skjøndt mindre i Frøet, — dog at kunne komme op ved en større Dybde. — Endnu maa bemærkes, at alle de Spirer af Havre og Byg, som kom frem fra en stor Dybde, saae meget svage og kraft-

løse ud, saa de ei engang kunde holde sig selv opreiste, men i flere Dage laae henstrakte paa Jorden, inden de begyndte at reise sig. Derfor visnede der ogsaa forholdsvis mange af disse gule, sygelige Spirer. Medens saaledes f. Ex. ved Bygget næsten alle Spirerne fra en mindre Dybde levede, bortvisnede der kort efter Spiringen ved 6" Dybde 13 af 58 Spirer, og ved 7 Tommer endog 8 af 27 Spirer; noget lignende var ligeledes Tilfældet med Havren, dog var Tabet der langt stærkere gennem alle Dybder end hos Bygget.

Ved Forsøget med Runkelroer maa bemærkes, at jo dybere Frøet var lagt, jo mere enkelt stode Planterne, saa at det mindre Antal ved den større Dybde ei alene hidrører fra det færre Antal spirede Frø, men ogsaa fra at hvert Frø havde udsendt et færre Antal Spirer.

Hvad dernæst angaaer den Tid, der medgif inden Kornet fremspirede i de forskjellige Dybder, da maa herved det ovenpaa Jorden naaede Korn lades ude af Betragtning, da dettes Spiring væsentligst eller udelukkende beroede paa Veirligets Bessaffenhed efter Saaeningen, om der nemlig snart kom Regn, som gav Kornene den nødvendige Fugtighed, eller om Solskin og Tørke herskede de første Dage efter Saaeningen. Det samme maatte ganske vist ogsaa have haft en overveiende Betydning for Kornet, der blev bragt ned i Jorden, hvis denne ikke havde været i Besiddelse af den nødvendige Fugtighed til at Spiringsprocessen strax kunde paabegynde. Medens Byg lagt $\frac{1}{2}$ " dybt fremspirede 7de Dagen efter Saaeningssdagen, varede det 17 Dage inden det 7 Tommer dybt saaede Korn kom op; — Havre ved $\frac{1}{2}$ " Dybde 8 Dage, ved 8 Tommer derimod 20 Dage, — Urter ved $\frac{1}{2}$ Tomme 8 Dage, ved 9 Tommer derimod 23 Dage. Noget lignende gjaelder med Hensyn til Skridnings-, Blomstrings- og Modningstiden. — Spiringsdagen for Frøarterne blev paa Grund af Banskkeligheden ved med Bestemthed at iagttage den, ikke noteret.

Der er altsaa paaviist, hvilken omtrentlig Dybde der for hver enkelt af Korn- og Froarterne maa ansees for den heldigste for **Spiringen**, men deraf følger ikke, at denne Dybde i det Hele taget vil være den heldigste for Plantens Liv og Virksomhed, og selvfølgelig heller ei for det praktiske Niemed ved Dyrkningen. For at godtgjøre dette, maatte Planten forfølges gjennem dens hele Udvikling, og navnlig ved Høstningen underkastes en omhyggelig Undersøgelse, baade hvad Planternes Vægt, Kornets Maal og Vægtfylde samt Stænglernes og Årenes Antal angik, og dette er søgt paaviist ved de desangaaende i Tabellerne opførte Tal.

Det var nemlig at forudsee, at de Planter, hvis Moderkorn var lagt dybt, maatte, naar de først havde skudt Hovedrødder, og ei længer fortrinsviis skulde næres fra Moderkornet, (thi at de da vare svage, er allerede paaviist), blive kraftige og forgrene sig stærkt, og ved Havren og Bygget, hvor Undersøgelser desangaaende anstilledes, er det da ogsaa blevet tilstrækkelig bekræftet. Hver Havreplante, der var saaet i 8 Tommers Dybde, havde saaledes næsten 3 Gange saa mange Straa og Åg som den, hvis Moderkorn var lagt i den for Spiringen heldigste Dybde eller 1" og ved Bygget havde hver Plante i 7" Dybde 5 Gange saa mange Straa og Åg som de i 2 eller 2½" Dybde. Hver Bygplante i 7 Tommers Dybde havde i Gjennemsnit 26—27 Straa og 22 Åg; et enkelt Bygkorn i 6" Dybde havde skudt 48 Stængler og i 7 Tommers Dybde endog 73 Stængler.

Men med den store Rigdom af Straa og Åg, som hver dybtsaaet Plante bar til Skue, var den ei i Stand til kraftigt at udvikle dem alle; hvert Åg af Bygbedet Nr. 11 (7" dybt) veiede saaledes kun 0,001 Pd., hvorimod hvert fra Nr. 5 (2" dybt) veiede 0,0014 Pd. og fra Nr. 7 (3" dybt) endog 0,0017 Pd., altsaa over en halv Gang saa meget, og den store Mængde brandige Åg i Bedet Nr. 11 (90 eller ¼ af det hele Antal) vise ogsaa hen paa, at det er en unaturlig

Frodighed, der nødvendigviis maatte føre Sygdom med sig. Ogsaa Bægtsfyllden af de sunde Korn synes at være noget lavere ved de dybtsaaede Prøver; dog fremtræder der, — som Tabellerne vise —, ikke i denne Retning en saa bestemt Skala som i de tidligere berørte. Dette sidste gjælder tildeels ogsaa om den samlede Bægt af Korn og Halm, dog synes der i denne — altsaa i den egentlig praktiske — Retning ikke at være ret stor Forskjel mellem Havre saaet til $\frac{1}{2}$ og til 4 Tommers Dybde, mellem Byg saaet til 1 og til 5" Dybde og mellem Urter saaede til $\frac{1}{2}$ og til 5" Dybde, ja selv 6, 7 og 8 Tommers Dybde for denne sidste Kornart fremfalder endnu ikke stor Forskjel. Det maa dog erindres, at ved den Maade Forsøgene udførtes paa, blev Saaekornet dækket med et løsere Jordlag, end Tilfældet almindeligt er ved Saaeningen, hvorved uden al Tvivl Spiringen ved de større Dybder er lettet.

Dybsaaeningsforsøg med Rug og Hvede foretoges forrige Efteraar, men Forsøget mislykkedes paa Grund af Feil ved Methodoen; de ere gjentagne i dette Efteraar og forhaabentlig med større Held.

7. Udviklingstiden af forskellige Kornsorter.

Af Smaaforsøg, der egentlig kun kunne betragtes som forberedende, og som til næste Aar ville blive udførte fuldstændigere og i større Maalestok, kan anføres følgende:

Udviklingen af Byg saaet til forskjellig Tid:

	Saaet.	Spiret.	Skredet.	Høstet.	Voretid.
Nr. 1	13. April.	28. April.	24. Juni.	14. August.	123 Dage
" 2	27. —	5. Mai.	30. —	25. —	120 —
" 3	4. Mai.	14. —	5. Juli.	30. —	118 —
" 4	11. —	19. —	10. —	4. Septbr.	116 —
" 5	18. —	25. —	15. —	8. —	113 —
" 6	25. —	1. Juni.	20. —	13. —	111 —
" 7	1. Juni	8. —	25. —	18. —	109 —
" 8	8. —	14. —	29. —	26. —	110 —

Bogetidens Længde aftager altsaa tydeligt gradviis, efterhaanden som man saaer sildigere; først naar man saaer meget seent (i dette Tilfælde den 8de Juni), begynder Plantens Væxtperiode igjen at tiltage.

Udviklingen af Hvede og Rug, saaet til forskjellig Tid:

Manchester	Saaet.	Spiret.	Skredet.	Blomstret.	Høstet.
Hvede.	6. Octbr. 1859.	17. Octbr.	18. Juni.	20. Juni.	14. Aug.
do.	8. Decbr. 1859.	—	2. Juli.	5. Juli.	31. "
do.	14. April 1860.	30. April.	—	—	—
Danff					
Rug.	5. Octbr. 1859.	14. Octbr.	31. Mai.	18. Juni.	3. Aug.
do.	8. Decbr. 1859.	—	8. Juni.	24. "	10. "
do.	14. April 1860.	26. April.	21. Aug.	15. Sept.	—

Spiringsdagen for Prøverne, der saaedes d. 8de Decbr., blev ikke iagttaget. Hverken Hveden eller Rugen, der saaedes d. 14de April, naaede Modenhed eller Kjærnedannelse; Hveden bukkede sig meget stærkt og stød intet Ax; Rugen taalte derimod Sommervarmen mindre godt, og brændtes næsten bort i Juni Maaned, — dog opnaaede den at slyde nogle faa Ax, der blomstrede d. 15de Septbr.
